

Publicat l'informe de la Ponència sobre el Projecte de Llei Orgànica de Protecció de Dades

El passat 9 d'octubre es va publicar al Butlletí Oficial de les Corts Generals l'informe de la Ponència sobre el Projecte de Llei Orgànica de Protecció de Dades de Caràcter Personal (LOPD), que passa a anomenar-se Llei Orgànica de Protecció de Dades Personals i Garantia dels Drets Digitals. El text, tot i no ser definitiu i trobar-se encara en tràmit parlamentari, aporta ja una base sòlida per valorar com el legislador espanyol interpreta la norma europea i com s'aplicarà a l'Estat espanyol.

El text presenta moltes novetats respecte del projecte de Llei inicial, i preveu la modificació d'abundant normativa sectorial, entre les que cal destacar aquelles que afecten a la Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat i la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica.

També s'ha introduït al projecte un nou Títol en el que es recullen un conjunt de drets digitals i les mesures adequades per a poder-los garantir.

Els punts més destacables que podem detectar del text són els següents:

1. Tractament de les dades de salut

Pel que fa al tractament de les dades de salut, el projecte de Llei Orgànica incorpora, a la Disposició Addicional dissetena, un llistat de tractaments de dades de salut emparats pel Reglament més enllà del consentiment del pacient. En concret, seran legítims sense necessitat d'obtenir el consentiment de l'interessat, els tractaments de dades que es realitzin en el marc d'aplicació de les lleis sanitàries sectorials, la Llei d'Investigació Biomèdica i la Llei de Prevenció de Riscos Laborals, entre altres.

D'aquesta manera, els tractaments de dades de salut inclosos en la legislació esmentada es legitimen en l'interès públic essencial, el tractament de dades amb finalitats de medicina preventiva o laboral i l'assistència sanitària o social, l'interès públic en l'àmbit de la sanitat pública o en base a finalitats d'arxiu en interès públic, investigació científica, històrica o estadística.

Pel que fa a la investigació en salut, se seguirà necessitant el consentiment del pacient per a la utilització de les seves dades, però aquest consentiment podrà abastar categories i àrees generals vinculades a una especialitat mèdica o investigadora. D'aquesta manera, el consentiment podrà atorgar-se de manera general per a diverses investigacions que mantinguin una certa connexió respecte de les finalitats o àmbit d'estudi, incloent-hi la reutilització de dades.

Com a excepció a la necessitat de consentiment s'inclouen els estudis científics que puguin portar a terme les autoritats sanitàries i les institucions públiques, quan existeixin situacions d'especial rellevància i gravetat per a la salut pública.

2. Mesures de seguretat

El Projecte de Llei incorpora certes mencions a les mesures de seguretat a aplicar als tractaments de les dades personals. En concret, s'estableix que les Administracions Locals, els organismes públics i entitats de Dret públic vinculades o dependents de les Administracions Públiques, les corporacions de dret públic, les fundacions del sector públic i els consorcis, entre altres, han d'aplicar les mesures previstes a l'Esquema Nacional de Seguretat. Les administracions, a més, han d'impulsar la implementació de mesures equivalents a les empreses o fundacions vinculades, tot i que es trobin subjectes al Dret privat.

3. Delegat de Protecció de Dades

El projecte de Llei també incorpora alguna modificació respecte del règim aplicable al Delegat de Protecció de Dades. El Projecte de Llei, tot i no incorporar-ho com una obligació, dona especial

rellevància als coneixements en dret i pràctica en la protecció de dades per part del Delegat de Protecció de Dades, posant especial èmfasi en les titulacions universitàries que es puguin acreditar a tal efecte.

Respecte de les dades de les persones difuntes, l'article 3 del Projecte de Llei estableix la possibilitat de que siguin accedides, rectificades o suprimides per part de les persones vinculades a l'interessat per raó de vincle familiar o de fet. També podran exercir aquests drets els hereus.

4. Drets digitals

Entre les novetats introduïdes en el Projecte de Llei cal destacar, tant per la seva extensió com rellevància, el Títol X, dedicat als drets digitals. El Projecte de Llei incorpora alguns drets procedents de països del nostre entorn, com el dret a la desconnexió o el dret a la neutralitat a internet. Molts dels drets introduïts tenen una afectació directa sobre el personal del responsable del tractament. En especial, cal tenir en compte que, a la vista del projecte presentat, la futura LOPD regularà l'ús dels dispositius electrònics que l'empresa pugui lliurar als treballadors, el dret a la intimitat en l'ús d'aquests aparells i el dret dels treballadors de desconnectar dels aparells o aplicacions, amb els límits que corresponguin, fora de l'horari laboral. La mostra de la importància d'aquest nou Títol en el projecte es de tal magnitud que, fins i tot, modifica el nom de la pròpia Llei.

5. Videovigilància

Els tractaments de videovigilància també han estat objecte de revisió per part de la Ponència. Els tractaments de videovigilància podran ser duts a terme amb les finalitats de preservar la seguretat de les persones i béns, i de les instal·lacions. Es permetrà captar imatges de la via pública, sempre que sigui necessari i imprescindible, amb la limitació de que no es podrà captar, en cap cas, imatges de l'interior d'un domicili privat. Es manté el termini màxim d'un mes per a la conservació de les dades, però s'estableix un nou termini màxim de 72 hores per a comunicar a la autoritat la captació d'imatges que puguin suposar una afectació a la seguretat de les persones, els béns o les instal·lacions. El termini de 72 hores s'inicia amb el coneixement d'haver obtingut les imatges per part del responsable del tractament.

6. Edat mínima

Finalment, l'edat mínima per atorgar el consentiment es manté en els 14 anys, enlloc dels tretze que recollia la proposta inicial. Es manté, així, el règim que es ve aplicant des d'abans de que el Reglament General de Protecció de Dades desplegués els seus efectes.

El Projecte de Llei sortit de la Ponència del Congrés dels Diputats, tot i que encara ha de passar per tràmits parlamentaris que el poden modificar i demorar la seva aprovació, es presenta com un document a tenir en compte per tal de valorar el nivell de compliment normatiu de les organitzacions i dirigir els esforços en matèria de protecció de dades en la direcció que marca el legislador.

Tot i que no és un text definitiu, el Projecte ha assolit un grau de maduresa suficient com per iniciar a implementar els aspectes més rellevants del mateix. Cal tenir present, a més, que la naturalesa dels procediments parlamentaris restants poden suposar, si es donen les condicions normals, l'aprovació en breu del text legal. Cal tenir present que el propi text preveu que la Llei serà vigent des del dia següent a la seva publicació. La nova LOPD és, en definitiva, un instrument que permet avançar amb cert nivell de seguretat jurídica.